

Oikeustapauskokoelma

Asia C-616/13 P

**Productos Asfálticos (PROAS) SA
vastaan
Euroopan komissio**

Muutoksenhaku — Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt — EY 81 artikla — Espanjan tiebitumimarkkinat — Markkinoiden jakaminen ja hintojen yhteensovittaminen — Oikeudenkäynnin kohtuuton kesto Euroopan unionin yleisessä tuomioistuimessa — Menettelyn kohtuuton kesto Euroopan komissiossa — Muutoksenhaku oikeudenkäyntikulujen osalta

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (viides jaosto) 9.6.2016

- Kilpailu — Sakot — Sakkojen määrä — Sakkojen suuruuden määrittäminen — Rikkomiset, jotka luonnehditaan erittäin vakaviksi pelkästään luonteensa perusteella — Velvollisuutta osoittaa rikkomisen todellinen vaikutus markkinoihin ei ole*
(SEUT 101 artikla; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta; komission tiedonannon 98/C 9/03 1 kohdan A alakohta)
- Kilpailu — Sakot — Sakkojen määrä — Tuomioistuinvalvonta — Täysi harkintavalta — Laillisuusvalvonta — Ulottuvuus ja rajat — Täysi harkintavalta, joka on tiukasti rajattu määrätyn sakon määrän määrittämiseen — Unionin yleinen tuomioistuin ei ole tehnyt virhettä*
(SEUT 101, SEUT 102, SEUT 261 ja SEUT 263 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohta ja 31 artikla)
- Muutoksenhaku — Valitusperusteet — Tosiseikkojen virheellinen arviointi — Tutkimatta jättäminen — Unionin tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin ei kuulu tosiseikkojen ja selvitysaineiston arviointi, paitsi jos ne on otettu huomioon vääristyneellä tavalla*
(SEUT 256 artiklan 1 kohta; Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäinen kohta)
- Muutoksenhaku — Valitusperusteet — Unionin tuomioistuimen harjoittama valvonta, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen kieltäytymistä määrätä asian selvittämistoimista — Unionin tuomioistuimen harjoittama valvonta, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen arviointia tarpeesta täydentää tietoja — Ulottuvuus*
(SEUT 256 artiklan 1 kohta; unionin yleisen tuomioistuimen 64 artikla ja 66 artiklan 1 kohta)

5. *Kilpailu — Hallinnollinen menettely — Komission velvollisuudet — Kohtuullisen ajan noudattaminen — Rikkomisen toteavan päätöksen kumoaminen menettelyn kohtuuttoman keston vuoksi — Edellytys — Asianomaisten yritysten puolustautumisoikeuksien loukkaaminen*

(SEUT 101 ja SEUT 102 artikla; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohta; neuvoston asetus N:o 1/2003)

6. *Kilpailu — Sakot — Määrittäminen — Hallinnollisen menettelyn ja tuomioistuinmenettelyn kohtuullista kestoja koskevan periaatteen loukkaaminen — Loukkaaminen ei yksinään oikeuta alentamaan sakon määrää*

(SEUT 101 ja SEUT 102 artikla; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan ensimmäinen kohta; neuvoston asetus N:o 1/2003)

7. *Tuomioistuinmenettely — Oikeudenkäynnin kesto unionin yleisessä tuomioistuimessa — Oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto — Kilpailusääntöjen rikkomista koskeva oikeusriita — Kohtuullisen määräajan ylittäminen — Seuraukset — Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Ratkaisukokoonpanon koostumus*

(SEUT 101 ja SEUT 102 artikla, SEUT 256 artiklan 1 kohta, SEUT 268 artiklan ja SEUT 340 artiklan toinen kohta; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan toinen kohta)

8. *Tuomioistuinmenettely — Oikeudenkäynnin kesto unionin yleisessä tuomioistuimessa — Oikeudenkäynnin kohtuullinen kesto — Arviointiperusteet*

(SEUT 101 ja SEUT 102 artikla, SEUT 256 artiklan 1 kohta, SEUT 268 artikla ja SEUT 340 artiklan toinen kohta; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toinen kohta)

9. *Muutoksenhaku — Valitusperusteet — Valitusperuste, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen oikeudenkäyntikuluista antamaa ratkaisua — Valitusperusteen jättäminen tutkimatta, kun kaikki muut valitusperusteet on hylätty*

(SEUT 256 artiklan 1 kohta; Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan toinen kohta; unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohta)

1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 33 ja 34 kohta)

2. SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan soveltamismenettelyissä SEUT 263 artiklassa määrätystä laillisuusvalvonnasta poiketen unionin yleiselle tuomioistuimelle myönnetyn täyden harkintavallan ulottuvuus on tiukasti rajattu sakon määrän määrittämiseen. Unionin yleinen tuomioistuin ei tee kyseistä toimivaltaa käyttäessään arviointivirhettä, kun se katsoo, että komissio on vahvistanut pätevästi yritykselle kilpailusääntöjen rikkomisesta määrätyn sakon perusmäärän tarvitsematta ottaa huomioon tutkittavana olevan kartellin todellista vaikutusta relevantteihin markkinoihin.

Pelkästään se, että unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut käyttäen täyttä harkintavaltaansa kyseiselle yritykselle määrätyn sakon osalta useita sellaisia seikkoja komission päätöksessä, jolla sakko on määrätty, tekemään arviointiin sisältyviä seikkoja, joiden laillisuus on aikaisemmin todettu, ei myöskään voi merkitä sitä, että unionin yleinen tuomioistuin on käyttänyt täyttä harkintavaltaansa virheellisesti.

(ks. 43, 44, 48 ja 51 kohta)

3. Ks. tuomion teksti.

(ks. 52 kohta)

4. Ks. tuomion teksti.

(ks. 66 ja 67 kohta)

5. Ks. tuomion teksti.

(ks. 74 kohta)

6. Kilpailuasioissa on niin, ettei kohtuullisessa ajassa toimimista koskevan oikeuden loukkaaminen hallinnollisen menettelyn ja tuomioistuinmenettelyn pituuden vuoksi voi yksinään johtaa siihen, että yritykselle kyseessä olevan rikkomisen perusteella määrätyn sakon määrää alennetaan.

(ks. 74 kohta)

7. Ks. tuomion teksti.

(ks. 81 ja 82 kohta)

8. Vaatimusta, jolla pyritään saamaan korvausta siitä aiheutuneesta vahingosta, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole antanut tuomiota kohtuullisessa ajassa, ei voida saattaa suoraan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi valituksen yhteydessä, vaan unionin yleisessä tuomioistuimessa itsessään on nostettava vahingonkorvauskanne, joka merkitsee tehokasta korjauskeinoa.

Kun on ilmeistä – ilman, että asianosaisten olisi tarpeen toimittaa tältä osin lisätodisteita – että unionin yleinen tuomioistuin on laiminlyönyt tarpeeksi selvästi velvollisuutensa ratkaista asia kohtuullisessa ajassa, unionin tuomioistuin voi tämän johdosta todeta tällaisen laiminlyönnin.

Kyseistä periaatetta on loukattu tapauksessa, jossa unionin yleisessä tuomioistuimessa käydyn menettelyn kesto, joka on lähes viisi vuotta ja yhdeksän kuukautta erityisesti siten, että kirjallisen käsittelyn päättymisen ja istunnon välillä on kulunut lähes neljä vuotta ja kaksi kuukautta ilman, että asiassa olisi jätetty mitään oikeudenkäyntiasiakirjoja, ei voida selittää asian luonteella tai monitahoisuudella eikä myöskään asian taustalla.

(ks. 81, 83 ja 84 kohta)

9. Ks. tuomion teksti.

(ks. 88 kohta)